

TÜRKİYE BİLİMSEL VE TEKNOLOJİK ARAŞTIRMA KURUMU
BİLİM İNSANI DESTEKLEME DAİRE BAŞKANLIĞI
BURS, DESTEK VE YARIŞMA PROGRAMLARI
GENEL UYGULAMA ESASLARI (*)

BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Hükümler

Amaç ve Kapsam

Madde 1. ()** Bu Esasların amacı; “Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkında Kanun” un 498 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değiştirilen 2’nci maddesinin h bendinde belirtilen “ Görev alanına giren konularda ulusal ve uluslararası kongre, seminer, kolokyum gibi bilimsel toplantıları desteklemek, düzenlemek ve bunlara katılmak” ve aynı maddenin 2/j maddesinde belirtilen “... Bilim adamlarının, araştırmacıların yetiştirilmeleri ve geliştirilmeleri için olanaklar sağlamak; bu amaçla ödüller vermek, öğrenim ve öğrenim sonrasında üstün başarısıyla kendini gösteren gençleri izleyerek onların yetişme ve gelişmelerine yardım etmek ve bu amaçla burslar vermek, yarışmalar düzenlemek ve yayınlar yapmak ...” görevlerini yerine getirmek amacıyla Kurum’ca düzenlenen ve Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı tarafından yürütülen programların başlatılıp yürütülüşüne ilişkin genel kural ve ilkeleri belirlemektir. Bu genel kural ve ilkeler, Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı tarafından yürütülen tüm burs, destek ve yarışma programlarını kapsar.

Yasal Dayanak

Madde 2. Bu esaslar, 17.7.1963 tarihli ve 278 sayılı Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu Kurulması Hakkındaki Kanun’un 498 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden düzenlenen 4. maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

(*) Bilim Kurulunun 18.11.2006 tarih ve 147 sayılı toplantısında kabul edilmiştir.

(**) Bilim Kurulunun 05.09.2009 tarih ve 178 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

Tanımlar

Madde 3. Bu Esaslar'da sözü edilen terim ve kısaltmalar aşağıdaki anlamları ifade eder.

Kurum	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK)
Bilim Kurulu	: TÜBİTAK Bilim Kurulu
Başkan	: TÜBİTAK Başkanı
Daire Başkanı	: Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanı
BİDEB	: Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı (BİDEB)

278 sayılı TÜBİTAK Kanununun 2. maddesi gereği, planlanmış hedefler ve programlar doğrultusunda değerlendirme ve destekleme işlerini planlamak, takip etmek ve yürütmek ayrıca Bilim Kurulunca ve Başkanlıkça kendisine verilen görevleri yapmak üzere Başkan, TÜBİTAK Başkanının teklifi ve Bilim Kurulu Kararı ile atanan birim.

Değerlendirme ve

Destekleme Kurulu : 278 sayılı TÜBİTAK kanununun 2. maddesi (9.9.1993 KHK/498) ne uygun olarak, Bilim Kurulu tarafından Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığına verilen görevleri kendisine ait "Genel Uygulama Esasları" çerçevesinde yerine getiren ve TÜBİTAK Başkanı tarafından atanan Araştırma Grubu Üyeleriyle aynı haklara sahip olan 5 akademisyenden oluşan ve başkanı Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanı olan kuruldur.

(*) Danışma Kurulu: Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığında oluşturulan Komite ve Kurullara yardımcı olmak üzere

(*) Bilim Kurulunun 07.11.2009 tarih ve 180 sayılı toplantısında kabul edilmiştir.

TÜBİTAK Başkanı tarafından atanan akademisyenlerden oluşan bilim insanları grubu.

- Burs** : Lisans ve/veya lisansüstü öğrenim gören ve özel kural ve ilkelere uyularak belirlenmiş öğrenciler ile araştırmacıların yurt içinde ve/veya yurt dışında yaşam giderlerini karşılamak amacıyla Bilim Kurulu'nca belirlenen miktarda ve süreyle bursiyerlere yapılan aylık ödeme.
- Bursiyer** : Yurt içinde ve/veya yurt dışında üniversite lisans veya lisansüstü öğrenim amacıyla Kurum'dan burs alan lisans veya lisansüstü öğrencisi ile doktora sonrası araştırma bursu alan araştırmacı.
- Danışman** : BİDEB tarafından yürütülen burs, destek ve yarışma programlarında başvuruları ve etkinlikleri değerlendirmede görüş ve önerilerine başvurulmuş bilim insanları; TÜBİTAK bursiyerlerinin akademik danışmanları.
- Destek** : 1) Lisans ve lisansüstü öğrencileri ile lisansüstü öğrenimlerini tamamlamış bilim insanı ve araştırmacıların yurt içinde ve/veya yurt dışında düzenlenen bilimsel etkinliklere katılımlarını sağlamak amacıyla Kurum'ca verilen maddi destek.
- 2) Yurt içinde ve/veya yurt dışında bilimsel etkinlikler düzenlenip yürütülmesi amacıyla kişilere, gruplara veya meslek kuruluşlarına Kurum'ca verilen maddi destek.
- 3) Üniversite ve araştırma kurumlarında araştırma altyapısını oluşturmak ve geliştirmek için araç-gereç ve malzeme alımlarında/kiralamalarında kullanılmak amacıyla Kurum'ca verilen maddi destek.

- Ek Destek** : 1) Yurt İçi Doktora bursiyelerine akademik yarıyıl sonunda verilen destek.
2) Üniversitelerimizde Yabancı Öğretim Üyesi statüsü ile çalışan yabancı uyruklu bilim insanlarına verilen maddi ek destek.
- Jüri Üyesi/Panelist/
Moderatör** : BİDEB tarafından yürütülen burs, destek ve yarışma programlarında başvuruları değerlendiren, sınav ve seçme işlemlerini yapan ve sonuçları yazılı olarak BİDEB'na ileten bilim insanı.
- Jüri/Panel** : BİDEB tarafından yürütülen burs, destek ve yarışma programlarında başvuruları değerlendiren, sınav ve seçme işlemlerini yapan ve sonuçları yazılı bir raporla BİDEB'na ileten bilim insanları grubu.
- Kış ve Yaz Okulları** : Uluslararası Bilim Olimpiyatlarında ülkemizi temsil edecek takımlarda yer alacak öğrencileri belirlemek ve yetiştirmek amacıyla yarıyıl tatili ile yaz tatilinde ve gerekli görülen diğer zamanlarda Kurum tarafından düzenlenen özel ders ve uygulama çalışmaları.
- Koordinatör/Bölge
Koordinatörü** : Uluslararası, Ulusal ve bölgesel olarak düzenlenen her türlü yarışma, burs, destek ve tüm program ve faaliyetlerini yürütmek üzere TÜBİTAK tarafından görevlendirilen bilim insanı.
- Olimpiyat Komitesi** : BİDEB tarafından yürütülen Ulusal İlköğretim Matematik Olimpiyatı ve Ulusal Bilim Olimpiyatları ile Uluslararası Bilim Olimpiyatlarına katılımı ile ilgili olarak öğrencileri seçme, yetiştirme ve

yarışmalara fiilen nezaret etme faaliyetlerini BİDEB ile koordinasyon içinde yürütmek amacıyla bilim insanlarından ve/veya öğretmenlerden oluşturulan 2-5'er kişilik komiteler.

() Ulusal Komite:** BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından, yaptığı çalışmalarla bilime ulusal ve uluslar arası düzeyde önemli katkılarda bulunmuş T.C. uyruklu bilim insanlarından oluşturulan bilimsel inceleme komiteleri.

Ödül : TÜBİTAK tarafından düzenlenen yarışma programları ile Uluslararası Bilim Olimpiyatlarında, Proje Yarışmalarında derece alanlara ve Proje Danışmanları'na Kurum'ca verilen para, madalya, başarı belgesi, kitap, plaket vb.

Program : (*) TÜBİTAK Kuruluş Kanunu'nun 2'nci maddesinin h ve j bentlerinde belirtilen görevleri yerine getirmek amacıyla usulüne uygun olarak düzenlenip yürütülen eğitim, araştırma, geliştirme ve diğer bilimsel etkinlikleri teşvik etmeye ve desteklemeye yönelik etkinlikler ile bilimsel bilgi, beceri ve ürünlerin sergilenmesi ve teşvik edilmesi amacıyla düzenlenip yürütülen etkinlikler.

Program Alanı : (*) TÜBİTAK Kuruluş Kanunu'nun 2'nci maddesinin h ve j bentlerinde belirtilen görevleri yerine getirmek amacıyla Kurum'ca düzenlenip yürütülen eğitim, araştırma, geliştirme ve bilimsel etkinlikler içeren birden çok programdan oluşan programlar grubu.

(*) Bilim Kurulunun 05.09.2009 tarih ve 178 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

(**) Bilim Kurulunun 07.11.2009 tarih ve 180 sayılı toplantısında kabul edilmiştir.

Program Yürütme

Kural ve İlkeleri : BİDEB tarafından yürütülen programların her birinin yürütülüşüne ilişkin ve o programa özgü kural ve ilkeler.

**Rehber, Gözetmen,
Sekreter ve**

Teknisyen (*) : Olimpiyat ve Yarışma programlarında hizmetlerinden yararlanılan günlük/saat ücretli yardımcı personel.

Yarışma : Farklı eğitim ve gelişim düzeylerindeki öğrenciler ile bilim insanları/araştırmacılar arasında bilgi, beceri ve projeler ile bilimsel-teknolojik etkinlikler ve ürünler bazında düzenlenen yarışma.

Program Başlatma ve Yürürlükten Kaldırma

Madde 4. Programlar, Bilim Kurulu kararı ile başlatılır, geçici olarak durdurulur ya da yürürlükten kaldırılır. Yürütülecek her programın amacı, hedef kitlesi, başvuru koşulları, başvuruları değerlendirme ve seçme, varsa yürürlük süresi ile programın yürütülüşüne ilişkin temel kural ve ilkeleri o programın "Program Yürütme Kural ve İlkeleri" nde belirtilir. Bu kural ve ilkeler, Bilim Kurulu'nun programı başlatma kararında belirtilen temel amaç ve gerekçeler ile "TÜBİTAK - BİDEB Burs, Destek ve Yarışma Programları Genel Uygulama Esasları" hükümlerine aykırı olmamak koşuluyla, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu önerisi ve Başkan'ın onayı ile belirlenir; Program Yürütme Kural ve İlkeleri'nde yapılacak değişikliklerde de aynı işlem uygulanır.

Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında, hangi dallara burs, destek, ek destek, katkı vb. verileceği Bilim Kurulu'nca belirlenir.

(*) Bilim Kurulunun 05.09.2009 tarih ve 178 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

Programların Tanıtılması ve Duyurulması

Madde 5. BİDEB tarafından yürütülen programların duyurulmasında, basın - yayın ve elektronik iletişim olanaklarından yararlanılır. Gerekli görüldüğünde tanıtım için üniversiteler, Milli Eğitim Bakanlığı ve diğer kuruluşlar ile işbirliği yapılabilir.

(*) Başvuruların Değerlendirilmesi ve Programlardan Yararlanma

Madde 6. Burs, destek ve yarışma programlarının uygulanışında: Kurum'un yasal görev ve sorumlulukları çerçevesinde, ülke ihtiyaçları ve gerçekleri ile geçerli olan bilimsel ilkeler; Kurum'un olanakları; verilecek burs, destek ya da ödül hak ediş (bilimsel liyakat) ile TÜBİTAK hizmet ve olanaklarını olabildiğince geniş bir kitleye açık tutarak yaygınlaştırma ve ilgili kurum ve kuruluşlar arasında fırsat denkliliği sağlama esas alınır. Bu amaçla, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından, programların geliştirilmesi, panellerin oluşturulması ve benzeri konularda Danışma Kurulu görüşüne, programlardan yararlanmaya yönelik başvuruların değerlendirilmesi sırasında da jüri/panel/danışman görüşüne başvurulmasına karar verilebilir. BİDEB tarafından yürütülen bir programdan yararlanabilmek ya da bir programa katılabilmek için aşağıda belirtilen koşulların yerine getirilmesi gerekir:

a) Program için öngörülen başvuru koşullarının eksiksiz olarak ve ilan edilen süre içinde yerine getirilmesi,

b) Başvurunun, Değerlendirme ve Destekleme Kurulu ve/veya Jüri/Panel Moderatör/Danışmanlar tarafından programın öngördüğü "başvuru değerlendirme" , "sıralama" ve "seçme" işlemleri sonunda "Desteklenmeye" ya da "Burs/Ödül Verilmeye Değer" bulunarak burs, destek, ödül, vb. için BİDEB'na önerilmesi,

c) Burs, destek veya ödül önerisinin BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından kabul edilip Başkanlık'ca onaylanması,

d) Başvuruda bulunan kişi ya da kişilerin, verilecek burs/ödül ya da desteği kabul ettiğini ve programın öngördüğü kural ve ilkelere uyacağını BİDEB'na yazılı olarak bildirmesi; programın

(*) Bilim Kurulunun 07.11.2009 tarih ve 180 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

öngördüğü diğer işlemleri zamanında tamamlaması; örneği Kurum’ca verilecek mecburi hizmet taahhütname ve kefaletnamesinin usulüne uygun olarak düzenlenip Kurum’a teslim edilmesi.

Yükümlülükler

Madde 7. Burs, destek ve yarışma programlarından yararlananlar, ilgili programın “Program Yürütme Kural ve İlkeleri”nde belirtilen esaslara uymakla yükümlüdürler. Bu yükümlülükler; “Mecburi Hizmet” yüklenme, çalışmaların seyri ve sonucu hakkında “Kurum’a Yazılı Rapor” verme, “Yayın ve Çalışmalardan Kopya” verme ve diğer kural ve ilkelere uymayı taahhüt etme biçiminde uygulanır.

(*) Lisans ve/veya lisansüstü öğreniminin tamamını ya da bir kısmını Kurum’dan burs alarak yurt dışında yapanlar, yurt dışı öğrenimlerini tamamladıktan sonra Türkiye’ye dönerek öğrenim gördükleri dalda mecburi hizmet yapmakla yükümlüdürler. Mecburi hizmet süresi veya hizmet yükümlülüğüne uymayanlarla ilgili yapılacak işlemler her burs programının “Program Uygulama Kural ve İlkeleri”nde belirtilmiştir. Taahhüdünü ihlal edenlerin, kurumca kendisine yapılan masrafları ilgili programın kural ve ilkeleri ile Taahhütname ve Kefaletname hükümlerine göre geri ödemekle yükümlü tutulduğu durumlarda, borcun taksitlendirilmesinin talep edilmesi halinde BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu yasal faiz işletilerek borcu beş yıla kadar taksitlendirebilir.

Ödemeler

Madde 8. Kurum’dan destek alanlar ve/veya destek için başvuranlar TÜBİTAK dahil başka bir kaynaktan mali destek sağlıyorsa; başvuru şartlarında herhangi bir değişiklik olmuşsa (öğrenimlerini erken bitirme/bırakma, kayıt dondurma vb.) en geç 15 gün içinde BİDEB’na bildirmekle yükümlüdürler.

Bilimsel etkinliklere katılmak amacıyla Kurum’a destek için başvuran adaylar da başka kurum ve kuruluşlardan aynı amaçla mali destek alıyorsa, bu durumu başvurularında belirtmekle yükümlüdürler.

(*) Bilim Kurulunun 05.09.2009 tarih ve 178 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

Kurumca sağlanan tüm burs, destek ve benzeri ödemeler BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulunun kararıyla avans, peşin veya geriye dönük olarak ve bir, iki ya da üçer aylık vb. periyotlar şeklinde yapılabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Program Alanları ve Programları Uygulama Esasları

Program Alanları

Madde 9. BİDEB tarafından yürütülen burs, destek veya yarışma programı, aşağıda belirtilen Program Alanları'ndan biri ya da daha çoğu ile ilişkili olabilir.

- a) İlköğretim ve Ortaöğretim Öğrencilerine Yönelik Programlar
- b) Üniversite Lisans Öğrencilerine Yönelik Programlar
- c) Lisans Üstü Öğrencilerine Yönelik Programlar
- d) Doktora Sonrası Araştırmacıları Desteklemeye Yönelik Programlar
- e)(*)Bilimsel Etkinlikleri ve Etkinliklere Katılımı Desteklemeye Yönelik Programlar
- f) Uluslararası Anlaşmalar Çerçevesinde Yürütülen Programlar

Program Alanları'nda değişiklik, Bilim Kurulu kararıyla yapılır.

Programları Uygulama Esasları

Madde 10. BİDEB tarafından yürütülen Programlar gerektiğinde, alanlara, üniversitelere, kurum ve kuruluşlara göre dağılımlar gözetilerek bu Esaslar'da belirtilen genel kural ve ilkelere göre yönetilir. İlgili programın öngördüğü ve "Program Yürütme Kural ve İlkeleri"nde belirtilen hükümler uygulanır.

(*) Bilim Kurulunun 05.09.2009 tarih ve 178 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

İlköğretim, Ortaöğretim, Öğrenci, Öğretmen ve Lisans Öğrencilerine Yönelik Eğitim Programları

Madde 11. İlköğretim ve Ortaöğretim Öğrencilerine Yönelik Program Alanı kapsamında aşağıda belirtilen programlar yürütülür:

a) Ulusal İlköğretim Matematik Olimpiyatı Programı:

Programın amacı; ilköğretim okullarının 6., 7. ve 8. sınıflarına devam etmekte olan öğrencileri temel fen bilimlerinde çalışmalar yapmak üzere özendirmek, yönlendirmek, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda erken yaştan itibaren özel eğitim olanakları sağlayarak gelişmelerine katkıda bulunmaktır.

(*)Bu amacı gerçekleştirmek için, tüm ilköğretim okullarının her birinin önereceği öğrenciler arasında iki aşamalı yarışma sınavları yapılır. Birinci aşama sınavlarında “başarılı” görülen öğrenciler Yaz Okulu’na ve/veya ikinci aşama sınavlarına çağırılır. Gerekli görüldüğünde bu sınav için Milli Eğitim Bakanlığı ve ÖSS sınav merkezlerinden profesyonel destek alınır. İkinci aşama sınavlarında derece alan öğrencilere madalya, başarı belgesi ve kitap ödülü verilir. İkinci aşama sınavlarında üstün başarı gösteren öğrencilerden bir bölümü özel eğitim amacıyla düzenlenen Kış Okullarına davet edilir. Bu okullarda üstün başarı gösterenler arasından, Genç Balkan Matematik Olimpiyatı’nda Türkiye’yi temsil edecek öğrenciler belirlenir.

(*) Ulusal İlköğretim Matematik Olimpiyatı’na ilişkin seçme ve yetiştirme işlemleri, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından oluşturulan Ulusal Matematik Olimpiyatı Komitesince yürütülür. Ulusal İlköğretim Matematik Olimpiyatlarında görev alan rehber, teknisyen vb. kişilere ödenecek ücretler BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu’nun önerisi üzerine Bilim Kurulunca belirlenir. (2201 - Ulusal İlköğretim Matematik Olimpiyatı Programı)

b) Ulusal ve Uluslararası Bilim Olimpiyatları Programları:

(*)Programların amacı; ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarına devam etmekte olan öğrencileri temel fen bilimlerinde

(*) Bilim Kurulunun 05.09.2009 tarih ve 178 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

alışmalar yapmaya ezendirmek, çalışmalarını yönlendirmek ve bu alanlarda özel eğitim olanakları sağlayarak gelişmelerine katkıda bulunmaktır. Bu amacı gerçekleştirmek için, ortaöğretim ve ilköğretim okullarının önereceği öğrenciler arasında Bilgisayar, Biyoloji, Fizik, Kimya ve Matematik dallarında iki aşamalı yarışma sınavları yapılır. Birinci aşama sınavlarında “başarılı” görülen ğrenciler Yaz Okulu’na ve/veya ikinci aşama sınavlarına çağırılır. Gerekli görüldüğünde bu sınavların yapılmasında Milli Eğitim Bakanlığı ve SS sınav merkezlerinden profesyonel destek alınır. İkinci aşama sınavlarında derece alan öğrencilere madalya ve para dl verilir. İkinci aşama sınavlarında üstün başarı gösteren öğrencilerden bir bölümü özel eğitim amacıyla düzenlenen Kış Okullarına davet edilir. Bu okullarda üstün başarı gösterenler arasından, Uluslararası Bilim Olimpiyatları’nda Türkiye’yi temsil edecek öğrenciler (olimpiyat takımları) belirlenir.

Ulusal ve Uluslararası Bilim Olimpiyatları’na ilişkin seçme ve yetiştirme işlemleri, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından her dalda oluşturulan Olimpiyat Komitelerince yrtlr.

(*) Uluslararası Bilim Olimpiyatlarında derece alanlara, Bilim Kurulu tarafından belirlenen ödüller verilir. Ulusal ve Uluslararası Bilim Olimpiyatlarında derece alanlara verilecek ödül miktarları ile Olimpiyatlarda görev alan Akademik Yönetici, Asistan, Gözetmen, Teknisyen, Rehber vb. kişilere ödenecek cretler BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu’nun nerisi zerine Bilim Kurulunca belirlenir. (2202 - Ulusal Bilim Olimpiyatları Programı; 2203 - Uluslararası Bilim Olimpiyatları Programı)

c) Ortaöğretim ğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışma Programı: Programın amacı; ortaöğretim öğrencileri arasında araştırma ve araştırmacılık ilgi ve anlayışının oluşup gelişmesine katkıda bulunmaktır. Bilgisayar, Biyoloji, Fizik, Kimya, Matematik, Yer Bilimi ve Sosyal Bilimler alanlarında yapılan Araştırma Projeleri Yarışması tüm ortaöğretim öğrencilerine açık olarak

(*) Bilim Kurulunun 05.09.2009 tarih ve 178 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

yapılır. Yarışmaya her öğrenci bir proje ile katılabilir; her proje en çok iki öğrenci tarafından hazırlanabilir. Öğrenciler tarafından hazırlanan araştırma projeleri iki aşamalı olarak değerlendirilir.

Birinci aşama bölge merkezlerinde yapılır. Bu aşamada BİDEB tarafından görevlendirilen “Bölge Koordinatörleri”nin oluşturduğu jüriler proje değerlendirmelerini yaparlar. Proje yarışmasının yapıldığı her alan için görevlendirilen jüriler projeleri ön elemeyi geçirir ve sergilenmeye değer görülen projeler bölge sergisinde sergilenirler. Sergilenen projeler jüriler tarafından incelenir. Sergi sırasında proje sahibi öğrencilerle sözlü/mülakatla görüşmeler yapılarak, Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığı tarafından belirlenen sayıda proje, Ankara’da yapılacak “Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Final Yarışması”na katılmaya hak kazanır. Bölge Proje yarışmasında ödül kazanan öğrenciler ile danışman öğretmenlerine Kurum tarafından belirlenen para ve diğer ödüller verilir.

İkinci aşamada; Bölgelerde finalist olarak belirlenen projeler Ankara’da yapılan “Ortaöğretim Öğrencileri Araştırma Projeleri Final Sergisi’ne” katılırlar. BİDEB tarafından her dalda oluşturulacak jürilerce, sergi sırasında yapılan sözlü/mülakatla öğrencilerin projeleri hakkında ayrıntılı bilgi vermeleri sağlanır. Jürilerce yapılan ayrıntılı inceleme ve değerlendirmeler sonunda ödüle hak kazanan projeler belirlenir. Ödül kazanan öğrenciler ile danışman öğretmenlerine Kurum’ca para ve diğer uygun görülen ödüller verilir. Uluslararası proje yarışmalarında ülkemizi temsil edecek projeler de bu projeler arasından değerlendirme jürilerinin başkanlarından oluşan komisyon tarafından seçilir.

(*) Ayrıca, Kurum’ca, ulusal ve/veya uluslararası kurum ya da kuruluşlarla işbirliği yapılarak Ortaöğretim, İlköğretim öğrencilerine yönelik araştırma proje yarışmaları düzenlenebilir. Bu yarışmaların uygulanmasında Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışma Programının İlkeleri uygulanır. Ortaöğretim Öğrencileri Proje Yarışmasında ödül kazananlara verilecek ödül miktarı ile yarışmalarda görev alan rehber, sekreter vb. kişilere ödenecek ücretler BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu’nun önerisi üzerine Bilim Kurulunca belirlenir. (2204 - Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması Programı)

(*) Bilim Kurulunun 05.09.2009 tarih ve 178 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

d) Lisans ve Lisans Öncesi, Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı: Programın amacı; İlk ve ortaöğretim öğretmenlerine yönelik bilim danışmanlığı seminerleri ve benzeri toplantılar ile ilk, orta ve yükseköğrenim çağı öğrencilerinden üstün başarı gösterenlerin bilimsel ve akademik performanslarının artırılması ve geleceğin bilim insanı ve araştırmacılarının yetişmesine katkı sağlamak için düzenlenecek bilim kampları doğa eğitimleri, teorik ve uygulamalı yaz ya da kış bilim okullarını desteklemektir.

(*) Bu program kapsamında destek verilecek bilimsel etkinlikler ve destek miktarları BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından değerlendirilir. Kurul tarafından gerekli görülen durumlarda jüri/panel/danışman görüş ve önerilerine de başvurulabilir. Alınan kararlar Başkanlık oluru ile kesinleşir.” Verilecek destek kapsamında hangi giderlerin ne oranda karşılanacağı ve etkinlik kapsamında görev alan öğretim görevlileri, teknisyen, yardımcı personel vb. kişilere ödenecek ücretler BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu’nun önerisi üzerine Bilim Kurulunca belirlenir. (2229 – Lisans ve Lisans Öncesi, Öğretmen ve Öğrencilere Yönelik Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı)

Üniversite Lisans Öğrencilerine Yönelik Burs ve Destek Programları

Madde 12. Üniversite lisans öğrencilerine yönelik programların amacı; üniversite lisans öğrencilerini Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında öğrenim ve çalışmalar yapmaya özendirmek, çalışmalarını yönlendirmek, yaratıcı ve araştırmacı yönlerini ortaya çıkarıp gelişmelerini sağlamak, bilimsel düşünme ve araştırmacılığa yatkınlıklarını geliştirerek geleceğin bilim insanları olarak yetişmelerini sağlamaktır. Bu amaçla aşağıda belirtilen programlar uygulanır:

(*) Bilim Kurulunun 07.11.2009 tarih ve 180 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

a) Yurt İçi Lisans Burs Programları: Durumu aşağıda belirtilen koşullardan en az birine uyan öğrencilere:

1) Her yıl ÖSYM Başkanlığı'nca yapılan Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) sonunda gireceği bölümün gerektirdiği puan durumu esas olmak üzere yapılan sıralamada o yıl TÜBİTAK Bilim Kurulunca belirlenen sayıda öğrenci arasına giren ve üniversitelerimizin Doğa Bilimleri, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında TÜBİTAK Bilim Kurulunca belirlenmiş alt alanlardan birini kazanarak kayıt yaptıran öğrencilere sınavsız (2205-Yurt İçi Lisans Burs Programı)

2) Ortaöğrenimi sırasında ülkemiz adına Kurum'un katılmakta olduğu Uluslararası Bilim Olimpiyatları'nda ülkemizi temsil eden takımlarda yer alan ve ortaöğrenimini bitirdikten sonra gireceği ilk ÖSS sonunda üniversitelerimizin bu olimpiyat alanları ile ilgili bölümlerinden/programlarından birini kazanarak kayıt yaptıran öğrencilere, sınavsız (2205- Yurt İçi Lisans Burs Programı)

3) Kurum tarafından her yıl düzenlenen Ortaöğretim Öğrencileri Arası Araştırma Projeleri Yarışması'nda ödül alan ve Uluslararası Proje Yarışmalarına Ülkemiz adına katılarak birincilik, ikincilik ya da üçüncülük kazanan ve ortaöğretim öğrenimini bitirdikleri yıl girdikleri ÖSS sonunda bu yarışma alanlarıyla ilgili bölümlerden/programlardan birini kazanarak kayıt yaptıran öğrencilere, sınavsız (2205- Yurt İçi Lisans Burs Programı)

4) Kurum tarafından her yıl düzenlenmekte olan Ulusal Bilim Olimpiyatlarının 2. aşama sınavlarına ortaöğretim öğreniminin son sınıfında katılarak bu sınavlar sonunda derece alan ve ortaöğretim öğrenimini bitirdikten sonra gireceği ilk ÖSS sınavında üniversitelerimizin temel fen bilimleri alanlarından birini kazanarak kayıt yaptıran öğrencilere sınavsız (2205- Yurt İçi Lisans Burs Programı)

Üniversite Lisans Bursu verilir.

Bursiyerlerin başarı durumu BİDEB tarafından izlenir. Bursun üniversite lisans öğrenimi boyunca devamı için, öğrencinin başarı durumunun BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu'nca belirlenecek başarı ölçütlerine uyması gerekir.

Üniversite Lisans bursiyelerine verilecek aylık burs ve yıllık destek miktarları, BİDEB'nin önerisi üzerine, her yıl Bilim Kurulu'nca belirlenir.

b) Üniversite Öğrencileri Yurt İçi/Yurt Dışı Araştırma Projeleri

Destekleme Programı: Programın amacı; üniversitelerin Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarıyla ilgili dallarında öğrenim görmekte olan T.C. vatandaşı (K.K.T.C. vatandaşları için koşul gerekli görüldüğü takdirde TÜBİTAK Başkanlığının onayı ile kaldırılabilir) lisans öğrencilerini, projeler yoluyla araştırma yapmaya teşvik etmek, yurt içinde belli konularda kurum/kişilerce düzenlenmesi planlanan lisans seviyesindeki proje yarışmalarına destek sağlamak, uluslararası proje yarışmalarına katılması uygun görülen projelere katılım giderleri için kısmi destek vermektir.

(*) Bu program kapsamında yapılan proje başvurularına verilecek destek, her yıl Bilim Kurulu tarafından belirlenen destek üst sınırını geçmemek koşulu ile BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenir. Kurul tarafından gerekli görülen durumlarda jüri/panel/danışman görüş ve önerilerine de başvurulabilir. Alınan kararlar Başkanlık oluru ile kesinleşir. (2209-Üniversite Öğrencileri Yurtiçi/Yurtdışı Araştırma Projeleri Destekleme Programı)

Lisansüstü Öğrencilerine Yönelik Programlar

Madde 13. Lisansüstü öğrencilerine yönelik programların amacı; yurt içinde ve/veya yurt dışında üniversitelerin lisansüstü programlarının Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarından birinde lisansüstü öğrenime kabul edilmiş öğrencileri ve araştırmacıları burs ve programın öngördüğü diğer katkılarla destekleyerek genç bilim insanlarının yetişmesine ve ülkemizde lisansüstü eğitim ve araştırma olanaklarının gelişmesine yardımcı olmak ve yabancı ülke vatandaşı olan üstün başarılı öğrencilerin Türkiye'de doktora düzeyinde öğrenim veya araştırma yapmaları için olanaklar sağlamaktır. Bu amaçları gerçekleştirmek için aşağıda belirtilen programlar yürütülür.

(*) Bilim Kurulunun 07.11.2009 tarih ve 180 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

a) Yurt İçi Lisansüstü Burs Programları:

T.C. Uyruklular İçin Yurt İçi Lisansüstü Burs Programları

1) Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarından birinde tezli yüksek lisans/doktora yapmak isteyen üstün başarılı son sınıf lisans öğrencilerine, lisans öğrenimlerini bitirdikleri yılı takip eden öğretim yılı başından itibaren bir yüksek lisans/doktora programına kayıt yaptırmış olmaları şartıyla, program kural ve ilkeleri çerçevesinde burs/ek destek verilir (2228-Son Sınıf Lisans Öğrencileri İçin Yurt İçi Lisansüstü (Yüksek Lisans/Doktora) Burs Programı). Bu programdan burs almaya hak kazananlar yüksek lisans veya doktora programına kayıt yaptırmalarına göre 2210 veya 2211 kodlu programların bursiyeri olurlar ve tüm işlemler ilgili programların kural ve ilkeleri çerçevesinde yürütölür.

2) Üniversitelerimizde Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarından birinde yüksek lisans öğrenimi yapan üstün başarılı öğrencilere program kural ve ilkeleri çerçevesinde burs verilir (2210-Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programı).

3) Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarından birinde doktora öğrenimi yapan üstün başarılı öğrencilere program kural ve ilkeleri çerçevesinde burs/ek destek verilir (2211-Yurt İçi Doktora Burs Programı).

2210, 2211 ve 2228 kodlu programlardan seçilecek bursiyerler, başvuru yapan adaylar arasından, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenir ve Başkanlık onayıyla kesinleşir.

Yurt içi yüksek lisans ve doktora bursiyerlerine, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulunun önerisi üzerine Bilim Kurulu tarafından belirlenen tutarlarda, başka bir yerden geliri olan ve olmayanlar için farklı tutarlarda (tam burs/kısmi burs) olmak üzere aylık burs ödenir. Doktora bursiyerlerine ayrıca, başka bir yerden geliri olup olmadığına bakılmaksızın, her akademik dönem sonunda (yılda iki kez) ek destek verilir. Tam burs almakta iken başka

bir yerden gelir sağlamaya başlayan bursiyerler kısmi burslu statüye, kısmi burs almakta iken sağlamakta oldukları gelirden/gelirlerden yoksun kalanlar da tam burslu statüye geçirilirler.

Öğrenime başlama tarihi esas olmak üzere, yüksek lisans öğrencilerine iki yıla kadar, doktora öğrencilerine ise 5 yıla kadar burs ödenebilir. Bursiyer, programın kural ve ilkelerine uymak, kayıtlı olduğu programı (ek sürelerle birlikte) enstitüsünün öngördüğü sürede bitirmek ve bunu belgelendirmek zorundadır.

(*) TÜBİTAK Yurt İçi Lisans Burs Programı ile Yurt İçi Yüksek Lisans Burs Programları kapsamında desteklenen bursiyerlerden hiç ara vermeden alanlarında yüksek lisans ve doktora eğitimlerine devam edenlerin, ilgili 2210-Yurt İçi Yüksek Lisans ve 2211-Yurt İçi Doktora Burs Programları için mezun oldukları yıl geçerli olan başvuru şartları aranmaksızın, TÜBİTAK bursiyerlikleri ilgili programlar kapsamında devam ettirilir.

Yabancı Uyruklular İçin Yurt İçi Lisansüstü Burs Programları

(*) 1) Yabancı Ülke vatandaşlarından Türkiye’de; Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında doktora düzeyinde çalışmalar yapan üstün başarılı öğrenciler ve doktora alması için genç araştırmacılar ile 31/12/2010 tarihi ile sınırlı olmak üzere Bilim Kurulu tarafından belirlenen öncelikli alanlarda ders aşamasını tamamlamış tezli yüksek lisans öğrencilerine program kural ve ilkelerine uygun olarak burs/destek verilir (2215 – Yabancı Uyruklular İçin Doktora Burs Programı ve 2216 – Yabancı Uyruklular İçin Araştırma Burs Programı).

Yabancı ülke vatandaşlarının bursa başvurabilmesi için Türkiye’deki bir üniversite ya da araştırma kurumundan kabul belgesi almış olması koşulu aranır. Doktora çalışmasının tamamını Türkiye’de yapacak bursiyerler için burs süresi öğrenime başladıkları tarihten itibaren 5 yıla kadardır. Yurt dışında bir doktora programına kayıtlı olup araştırmalarının bir kısmını Türkiye’de gerçekleştirecek bursiyerlerle, doktora sonrası çalışmalar yapacak genç araştırmacılar ve 31/12/2010 tarihiyle

(*) Bilim Kurulunun 06.09.2008 tarih ve 167 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

sınırlı olmak üzere ders aşamasını tamamlamış tezli yüksek lisans öğrencileri için burs süresi en çok 12 aydır. Bursun bu süreler içinde devam etmesi, öğrencilerin BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenen başarı ölçütlerine uyması koşuluna bağlıdır.

Yabancı Ülke vatandaşı olan bursiyerlere, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu önerisi üzerine, Bilim Kurulu tarafından belirlenen miktarda aylık burs ve ayrıca yol giderleri ile sağlık sigortası giderleri ödenir.

b) Yurt Dışı Doktora Burs Programı: Programın amacı; yetenekli üniversite mezunlarının, Kurumca belirlenen bilim dallarında, yurt dışında bir üniversitede doktora öğrenimi yapmalarını sağlamaktır.

Yurt dışı doktora bursları, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulunun belirleyeceği koşulları sağlayan T.C. uyruklu üniversite mezunlarına verilir. Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Kararları uyarınca Bilim Kurulu'nun belirleyeceği bilim alanlarına öncelik verilir. Öncelikli alanlar burs duyurusunda belirtilir.

(*) Başvuran adayların lisans ve lisansüstü öğrenimleri sırasındaki başarı durumları, yurt dışında yapmak istedikleri öğrenim ve araştırmaları yurda dönüşlerinde sürdürme olanakları, öğrenim ve araştırma konusunun öncelikli alanlar içinde yer alması gibi hususlar bursiyer seçiminde temel ölçütler olarak alınır. Bursiyerler BİDEB tarafından oluşturulan jüri/panel/danışman önerileri doğrultusunda BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenir ve Başkanlık oluru ile kesinleşir. Bursun devamı, öğrencinin doktora öğrenimi süresince başarılı olmasına bağlıdır.

Seçilen bursiyerlere verilen burs, aylık yaşam giderlerini, öğrenim harçlarını, sağlık sigortası giderlerini ve yurt dışına gidiş-dönüş yol giderlerini kapsayabilir. Aylık yaşam giderleri ve öğrenim harçları konusunda yapılabilecek ödemelerin, gidilecek ülkeye göre toplam miktarı BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu önerisi ve Bilim Kurulu'nun kararıyla belirlenir.

(*) Bilim Kurulunun 07.11.2009 tarih ve 180 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

(**) Yurt dışı doktora bursiyerleri çalışmalarını tamamladıktan sonra yurda dönmek ve konularıyla ilgili bir işte çalışmakla yükümlüdür. Yurda dönüşteki mecburi hizmet süresi, Kurum'ca bursiyere döviz olarak yapılmış toplam ödemenin bursun başladığı tarihteki döviz üzerinden aylık yaşam gideri miktarına bölünmesiyle elde edilen rakam karşılığı aydır. Bursiyerin doktora çalışmalarını tamamlayamayacağı kanısına varılır ve başarısızlık nedeni BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu'nca kabul edilebilecek nitelikte (sağlık vb. sorunlar) değilse, ya da bursiyer mecburi hizmet yükümlülüğünü yerine getirmezse, Kurum'un kendisi için yaptığı tüm ödemeler, yurt dışına gitmeden önce düzenlenmiş olan taahhütname ve kefaletname hükümleri uyarınca döviz olarak geri alınır. (2213- Yurt Dışı Doktora Burs Programı).

c) Yurt Dışı Araştırma Burs Programı: (*) Programın amacı; ülkemizde doktora programlarına kayıtlı olanlar ile diğer araştırma kuruluşlarında çalışan doktora öğrencisi araştırmacıların, Türkiye'deki olanaklarla çözemedikleri araştırma sorunlarını yurt dışında bir araştırma ortamında çözmelerini sağlamak ve 31/12/2010 tarihiyle sınırlı olmak üzere Bilim Kurulu tarafından belirlenen öncelikli alanlarda ders aşamasını tamamlamış tezli yüksek lisans öğrencilerine yurt dışında yürütecekleri araştırmaları için destek vermektir. Bu amaçla, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenen koşullara uyan T.C. uyruklu doktora öğrencilerine/araştırmacılara ve aynı tarih ile sınırlı olmak üzere ders aşamasını tamamlamış tezli yüksek lisans öğrencilerine burs verilir. Başvurular değerlendirilirken, Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu Kararları uyarınca Bilim Kurulu'nun belirleyeceği alanlara öncelik verilir. Öncelikli alanlar burs duyurusunda belirtilir.

(***) Bursiyer seçiminde adayın yeterlik düzeyi ile araştırmanın niteliği, karşılaşılan güçlüklerin ancak yurt dışındaki olanaklarla çözülebileceğinin kanıtlanması, adayın görevli olduğu kuruluşun görüşleri, çalışmalarda kullanılacak yabancı dili ilgili etkinlikleri izleyebilecek düzeyde bilmesi gibi ölçütler dikkate alınır. Burs süresi en çok 12 aydır. Bursiyerler, BİDEB

(*) Bilim Kurulunun 06.09.2008 tarih ve 167 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

(**) Bilim Kurulunun 05.09.2009 tarih ve 178 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

(***) Bilim Kurulunun 07.11.2009 tarih ve 180 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenir. Kurul tarafından gerekli görülen durumlarda jüri/panel/danışman görüş ve önerilerine de başvurulabilir. Alınan kararlar Başkanlık oluru ile kesinleşir.

(***) Bu program kapsamında Kurum'dan destek alanlar Türkiye'ye döndükten sonra yurt dışı çalışmalarıyla ilgili yazılı bir raporu Kurum'a vermekle; Kurum'un onayı dışında Türkiye'ye dönmeyenler ise kendileri için yapılmış tüm ödemeleri aynı döviz cinsinden olmak üzere, en son ödemenin yapıldığı tarihten itibaren kamu bankalarınca döviz cinsinden açılan bir yıl vadeli döviz tevdiat hesaplarına uygulanan azami faizi ile birlikte geri ödemekle yükümlüdürler.

(**) Verilecek destek, aylık burs, yol ve sağlık sigortası giderlerini kapsar. Bu program kapsamında verilecek destek miktarı BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu'nun önerisi üzerine Bilim Kurulunca belirlenir. (2214 - Yurt Dışı Araştırma Burs Programı).

(*) d) **Lisansüstü Yaz Okulu ve Benzeri Diğer Etkinlikleri Destekleme Programı:** Programın amacı; Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında üniversitelerin lisansüstü öğrencilerinin, araştırma kurumlarında görev yapan genç araştırmacıların ve uzmanların bilim dallarındaki yeni gelişmelerden haberdar edilmeleri ve yeni araç-gereçlerin kullanımı ile yeni teknikleri tartışıp öğrenebilmeleri için ortam yaratılmasını sağlamaktır. Bu etkinlikler ulusal, uluslararası katılımlı ve uluslararası düzeyde olabilir. Bunun için, önerilecek yaz okulları ve benzeri diğer etkinlik programlarının, üniversitelerde lisans düzeyinde düzenli olarak öğretimi yapılan konular yerine lisansüstü öğrencilere ve araştırmacılara bilim dallarındaki son gelişmeleri aktaracak ve yenilikleri tanıtacak nitelikte özgün konuları ve/veya geliştirmekte olan Üniversitelerdeki lisansüstü öğrencilerin kredili ders ihtiyaçlarına cevap verebilecek konuları içermesi gerekir.

(*) Bilim Kurulunun 06.10.2007 tarih ve 157 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

(**) Bilim Kurulunun 05.09.2009 tarih ve 178 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

(***) Bilim Kurulunun 07.11.2009 tarih ve 180 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

(**) Etkinlik düzenlemek için ön-başvurular, bu gibi etkinlikleri düzenlemek isteyen kişi ve/veya kuruluşlar tarafından yapılır. Planlanan etkinlikte tartışılacak konular ile yaptırılacak uygulamalar, etkinlikte görev alacak öğretim üyeleri ve varsa yardımcı personelin adları ön-başvuru sırasında BİDEB'e iletilir. BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu gerekli görülen durumlarda jüri/panel/danışman görüş ve önerilerini de alarak etkinliğin sağlayacağı yararlar ile bütçe ve diğer olanakları dikkate alır ve destek verilecek etkinliklerle bunlara verilecek destek tutarlarını belirler. Desteklenecek etkinlikler ve tutarları Başkanlık onayından sonra kesinleşir. Bu program kapsamında desteklenecek etkinliğin türüne göre verilecek destek miktarları ve etkinlikte görev alan öğretim görevlisi, teknisyen vb. kişilere ödenecek ücretler BİDEB'in önerisi üzerine Bilim Kurulunca belirlenir. (2217 - Lisansüstü Yaz Okulu ve Benzeri Diğer Etkinlikleri Destekleme Programı)

(*) e) **Yurt Dışı Yüksek Lisans Burs Programı:** Programın amacı; yurt dışında yüksek lisans eğitimi yapacak olan T.C. uyruklu üniversite mezunlarına, eğitimlerini tamamladıktan sonra Türkiye'ye dönmeleri kaydıyla destek sağlamaktır.

Yurt dışı yüksek lisans bursları, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulunun belirleyeceği koşulları sağlayan T.C. uyruklu üniversite mezunlarına verilir. Bilim Kurulu'nun belirleyeceği bilim alanlarına öncelik verilir. Öncelikli alanlar burs duyurusunda belirtilir.

(**) Başvuran adayların lisans öğrenimleri sırasındaki başarı durumları, lisans öğrenimi gördükleri bölüm, yabancı dil seviyeleri, yurt dışında yapmak istedikleri öğrenim ve araştırmaları yurda dönüşlerinde sürdürme olanakları, yüksek lisans öğrenimlerini en iyi üniversitelerde yapacak olmaları gibi hususlar bursiyer seçiminde temel ölçütler olarak alınır. Bursiyerler BİDEB tarafından oluşturulan jüri/panel/danışman önerileri doğrultusunda BİDEB Değerlendirme ve Destekleme

(*) 07.04.2007 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

(**) Bilim Kurulunun 07.11.2009 tarih ve 180 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

Kurulu tarafından belirlenir ve Başkanlık oluru ile kesinleşir. Bursun devamı, öğrencinin yüksek lisans öğrenimi süresince başarılı olmasına bağlıdır.

Seçilen bursiyerlere verilen burs, aylık yaşam giderlerini, öğrenim harçlarını, sağlık sigortası giderlerini ve yurt dışına gidiş-dönüş yol giderlerini kapsayabilir. Aylık yaşam giderleri ve öğrenim harçları konusunda yapılabilecek ödemelerin, yıllık toplam miktarı BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu önerisi ve Bilim Kurulu'nun kararıyla belirlenir. Burs süresi öğrenimlerine başladıkları tarihten itibaren en çok 24 aydır.

(*) Yurt dışı Yüksek Lisans bursiyerleri çalışmalarını tamamladıktan sonra yurda dönmek ve konularıyla ilgili bir işte çalışmakla yükümlüdür. Yurda dönüşteki mecburi hizmet süresi, Kurum'ca bursiyere döviz olarak yapılmış toplam ödemenin bursun başladığı tarihteki döviz üzerinden aylık yaşam gideri miktarına bölünmesiyle elde edilen rakam karşılığı aydır. Bursiyerin yüksek lisans çalışmalarını tamamlayamayacağı kanısına varılır ve başarısızlık nedeni BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu'nca kabul edilebilecek nitelikte (sağlık vb. sorunlar) değilse veya bursiyer mecburi hizmet yükümlülüğünü yerine getirmezse, Kurum'un kendisi için yaptığı tüm ödemeler, yurt dışına gitmeden önce düzenlenmiş olan taahhütname ve kefaletname hükümleri uyarınca yasal faizi ile birlikte döviz olarak geri alınır. (2230- Yurt Dışı Yüksek Lisans Burs Programı).

Doktora Sonrası Araştırmacıları Desteklemeye Yönelik Programlar

Madde 14. Programların amacı; Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında doktorasını ya da Tıbbi Bilimlerde doktora veya uzmanlık çalışmalarını tamamlamış araştırmacılara çalışmalarını yurt içinde veya yurt dışında sürdürebilmeleri için destek vermek ya da ülkemiz araştırmacılarının yurt dışındaki araştırmacı ve araştırma merkezleriyle etkileşimlerini sürdürebilmeleri için uygun ortam ve olanaklar sağlamaktır. Bu amacı gerçekleştirmek için aşağıda belirtilen programlar uygulanır. Programlara Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri

(*) Bilim Kurulunun 05.09.2009 tarih ve 178 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

Bilimler alanlarında doktora ya da Tıbbi Bilimlerde doktora veya uzmanlığını almış araştırmacılar başvurabilir.

a) Yurt İçi Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı: Bu programa; Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında doktorasını ya da Tıbbi Bilimlerde doktora ya da uzmanlığını almış araştırmacılar Türkiye'deki üniversitelerde ya da diğer araştırma kurumlarında/kuruluşlarında yapacakları doktora/uzmanlık sonrası araştırmalarına destek için başvurabilirler.

Başvuran adaylar arasından bursiyerlerin seçiminde; adayın akademik özgeçmişi ile başvuru tarihine kadar yaptığı araştırmaları, üzerinde çalışmak istediği araştırma konusunun önem ve niteliği ile araştırmasını sürdürmek istediği kurumun/kuruluşun sağlayacağı olanaklar dikkate alınır.

(*) Bursiyerlerin belirlenmesini BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu yapar. Kurul ihtiyaç duyduğunda, jüri/panel ve/veya danışman görüşünden yararlanır. Burs süresi; en çok 24 aydır. Bursiyerler araştırmalarıyla ilgili olarak, gerekli durumlarda "gelişme raporu", burs bitiminde de "sonuç raporu" vermekle yükümlüdürler.

Bursiyerlere verilecek destek miktarları BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu önerisi üzerine Bilim Kurulu tarafından belirlenir (2218- Yurt İçi Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı).

b) Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı: Bu programın amacı; Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında doktorasını ya da Tıbbi Bilimlerde doktora veya uzmanlığını almış T.C. uyruklu araştırmacılara, araştırmalarını yurt dışında yürütebilmeleri için destek sağlamaktır.

Başvuran adaylar arasından bursiyerlerin seçiminde; adayın akademik özgeçmişi, önerilen araştırmanın yurt dışında yapılmasını gerektiren gerekçeler, araştırma konusunun Kurum tarafından belirlenen öncelikli alanlar arasında bulunup

(*) Bilim Kurulunun 08.07.2007 tarih ve 155 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

bulunmadığı, araştırmının adayın Türkiye’de çalıştığı kurum ya da kuruluşa yapacağı katkılar, adayın araştırmasını yürüteceği yabancı dile hakimiyet derecesi ile araştırmının yürütüleceği yurt dışı kurum ya da kuruluşun sağlayacağı olanaklar dikkate alınır.

(*) Bursiyerler, konunun uzmanlarından oluşturulan jüri/panel/danışman görüşleri alınarak BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenir. Verilecek destek; bursiyerin yurt dışına gidiş-dönüş yol giderleri ile aylık yaşam giderleri ve sağlık sigortası giderlerini kapsar. Burs süresi, uygulanan programa göre, en çok 12 aydır.

Bu program kapsamında Kurum’dan destek alanlar Türkiye’ye döndükten sonra yurt dışı çalışmalarıyla ilgili yazılı bir raporu Kurum’a vermekle; Kurum’un onayı dışında Türkiye’ye dönmeyenler ise kendileri için yapılmış tüm ödemeleri döviz olarak geri ödemekle yükümlüdürler.

Bursiyerlere verilecek en yüksek aylık burs miktarı BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu önerisi üzerine Bilim Kurulu tarafından belirlenir. Bu bağlamda, bursiyerlere yurt dışından verilen destekler de dikkate alınarak, her bursiyere verilecek destek miktarı BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından ayrı ayrı belirlenir (2219 - Yurt Dışı Doktora Sonrası Araştırma Burs Programı).

c) Konuk Bilim İnsanlarının Desteklenmesine Yönelik

Program: Bu programın amacı; Üniversiteler ile Kamu ya da özel sektör kurum/kuruluşlarında, Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında araştırmalara katılmak; konferanslar, dizi seminerler vb. bilimsel etkinlikler düzenlemek üzere yurt dışından davet edilen seçkin bilim insanlarının ülkemize getirilebilmeleri için olanaklar sağlamak ve konuk bilim insanlarının vereceği konferans, seminerler vb. bilimsel etkinliklere il dışından katılacak genç araştırmacılara destek sağlamaktır.

(*) Bilim Kurulunun 05.09.2009 tarih ve 178 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

Programdan yararlanmak için, üniversitelerde ve/veya kamu kurum/kuruluşlarında görevli araştırmacılar başvurabilir. Başvurular, gerekli görülen durumlarda, ilgili uzman/danışman/panelistlerin görüş ve önerileri de alınarak, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından değerlendirilir. Değerlendirmede; davet edilmesi önerilen kişinin bilimsel çalışmaları, daveti yapan kuruluşa ve diğer kuruluşlara yapacağı katkı, davetlinin Türkiye’de bulunacağı sürede düzenleyeceği ve katılacağı bilimsel etkinliklerin Türkiye için önemi, iletişim ve etkileşim içinde bulunacağı grubun genişliği ile davet eden kişi ve kurumların/kuruluşların davetliye sağlayacağı destekler dikkate alınır.

Davet edilmesi uygun görülen konuk bilim insanının, kendisine BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenecek miktarda programın uzun veya kısa süreli olmasına bağlı olarak yol gideri, burs, sağlık sigortası ve “honorarium” “gündelik” verilebilir.

Bu programın yanı sıra, TÜBİTAK Başkanlığı tarafından bilgi ve deneyiminden faydalanılması, araştırmalara katılması, Kurum adına bilimsel etkinlikler düzenlemesi ve benzeri faaliyetlerde bulunması amacıyla yurtdışında veya Ankara dışında yerleşik bilim insanlarının davet edilmesi mümkündür. Bu takdirde davetli kalınacak toplam süre on iki ay içerisinde üç ayı aşamaz. Bu süre Başkanlık onayı ile uzatılabilir. Davet edilen bilim insanlarına yol ve konaklama giderleri ile her yıl Bilim Kurulu tarafından belirlenecek miktarda günlük gündelik ödenir. (2221- Konuk Bilim İnsanı Destekleme Programı).

(*) d) Doktora Sonrası Geri Dönüş Burs Programı: Bu programın amacı; Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında doktorasını ya da Tıbbi Bilimlerde doktora veya uzmanlığını almış yurt dışındaki T.C.uyruklu araştırmacıların Türkiye’ye dönmelerini teşvik etmek ve doktora sonrası çalışmalarını yurt içinde sürdürebilmeleri için destek vermektir.

(*) Bilim Kurulunun 09.01.2010 tarih ve 182 sayılı toplantısında eklenmiştir.

Bursiyerlerin seçiminde; adayın akademik özgeçmişi ile başvuru tarihine kadar yaptığı araştırmaları, üzerinde çalışmak istediği araştırma konusunun önem ve niteliği ile araştırmasını sürdürmek istediği kurum/kuruluşun sağlayacağı olanaklar dikkate alınır.

Bursiyerler, konunun uzmanlarından oluşturulan jüri/panel/danışman görüşleri alınarak BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenir. Burs süresi en çok 24 aydır. Bursiyerler araştırmalarıyla ilgili olarak gerekli durumlarda "gelişme raporu", burs bitiminde de "sonuç raporu" vermekle yükümlüdür.

Bursiyerlere verilecek destek miktarları BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu önerisi üzerine Bilim Kurulu tarafından belirlenir. (2232-Doktora Sonrası Geri Dönüş Burs Programı)

(*) Bilimsel Etkinlikleri ve Etkinliklere Katılımı Desteklemeye Yönelik Programlar

Madde 15. Bu programların amacı; Doğa Bilimleri, Mühendislik ve Teknoloji, Tıbbi Bilimler, Tarımsal Bilimler, Sosyal Bilimler ve Beşeri Bilimler alanlarında yurt içinde düzenlenen ulusal, uluslararası katılımlı ve uluslararası bilimsel etkinliklere destek sağlamaktır. Verilecek destek, bilimsel etkinlik sırasında yapılacak harcamalarla, genç araştırmacıların yol ve konaklama giderlerini ve yurt dışında düzenlenen uluslararası bilimsel etkinliklere katılacak bilim insanlarına verilecek destekleri kapsar.

Bu kapsamda, bilimsel etkinlikleri ve etkinliklere katılımları desteklemek amacıyla, aşağıda belirtilen programlar yürütülür.

Yurt İçi Bilimsel Etkinlikleri ve Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılımı Desteklemeye Yönelik Programlar: Bu programlardan yararlanmak üzere yapılan başvurular:

(*) Bilim Kurulunun 06.10.2007 tarih ve 157 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

(**) Yurt dışı bilimsel etkinliklere katılacak bilim insanlarına ve Yurt içi bilimsel etkinliklere verilecek destek tutarları, BİDEB tarafından oluşturulan ve Kurum Başkanı tarafından onaylanan Komisyonlarca veya Bilim İnsanı Destekleme Daire Başkanlığınca oluşturulan jüri/panel/danışman görüşlerine göre belirlenir ve Başkanlık onayına sunulur. Komisyon üyelerine panelistler gibi ödeme yapılır.

(*) Değerlendirme yapılırken; başvuruda bulunanların akademik özgeçmişleri ile bilimsel çalışmaları, bilimsel etkinliğin sağlayacağı yararlar ile geliştirici olması yönünden önemi ve diğer kuruluşların yapacağı destekler dikkate alınır . Bu programlar kapsamında verilecek desteğin kapsamı ve miktarı BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu'nun önerisi üzerine Bilim Kurulunca belirlenir. (2223 -Yurt İçi Bilimsel Etkinlikleri Destekleme Programı, 2224 - Yurt Dışı Bilimsel Etkinliklere Katılma Desteği Programı)

Uluslararası Bilimsel Anlaşmalar Çerçevesinde Yürütülen Programlar

Madde 16 - ()** a) Bilimsel Değişim Burs Programları: Bu programlar, Kurum ile diğer ülkelerin bilimsel kuruluşları arasında imzalanan anlaşmalar çerçevesinde düzenlenip yürütülür. Bu programların amacı, anlaşma imzalanan ülkelerin araştırmacıları ile Türk araştırmacıların yapacakları ortak ya da bireysel araştırmalar ve diğer bilimsel etkinlikler için karşılıklı destekler sağlamaktır. Bu destekler, yapılan anlaşmalar uyarınca yol giderleri ve/veya yaşam giderlerine katkı biçiminde olabilir (2225 - TÜBİTAK-ALMANYA (DFG) Bilimsel Değişim Burs Programı, 2227 - TÜBİTAK-MACARİSTAN (HAS) Bilimsel Değişim Burs Programı).

b) TÜBİTAK-Lindau Bilimsel Toplantı Katılım Desteği Programı: Programın amacı; fizik, kimya, tıp ve fizyoloji alanlarında Türkiye'de lisans, lisansüstü eğitimlerine devam eden üstün başarılı öğrenciler ile ülkemizde yaptığı çalışmalarla bilime

(*) Bilim Kurulunun 05.09.2009 tarih ve 178 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

(**) Bilim Kurulunun 07.11.2009 tarih ve 180 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

gelecekte ulusal ve uluslararası düzeyde önemli katkılarda bulunabilecek niteliklere sahip doktora derecesine sahip genç araştırmacıların ve ekonomi alanında doktora derecesine sahip genç araştırmacıların, güncel bilimsel konuları ve geleceğe yönelik araştırma alanlarını konu alarak Nobel ödüllü bilim insanları ile genç araştırmacıları ders, panel ve seminerler gibi çeşitli platformlarda buluşturmayı amaçlayan “Lindau Nobel Ödüllü Bilim İnsanları Toplantıları”na katılımları için destek sağlamaktır.

TÜBİTAK-Lindau bilimsel toplantı katılım desteği, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulunun belirleyeceği koşulları sağlayan lisans, lisansüstü öğrenciler ile doktora derecesine sahip genç araştırmacılara verilir.

(*) Bu program kapsamında desteklenecek kişiler, Türkiye’deki yüksek öğretim kurumları, araştırma enstitüleri/merkezleri tarafından aday gösterilen lisans, lisansüstü öğrenciler ile doktora derecesine sahip genç araştırmacılar arasından BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından belirlenen kriterler çerçevesinde Ulusal Komite Toplantısı’nda seçilir. Ulusal Komite, BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu tarafından, yaptığı çalışmalarla bilime ulusal ve uluslararası düzeyde önemli katkılarda bulunmuş T.C. uyruklu bilim insanlarından oluşturulur. Komiteler panel şeklinde faaliyet gösterirler ve komite üyelerine panelistler gibi ödeme yapılır.

Yapılan anlaşma uyarınca desteklenen kişilerin “Lindau Nobel Ödüllü Bilim İnsanları Toplantıları”na tüm katılım giderleri (yol giderleri, konaklama giderleri ve katılım ücreti) için destek sağlanır. Ayrıca, desteklenecek lisans/lisansüstü öğrenciler ile doktora derecesine sahip genç araştırmacılar için katkı payı ödenebilir. (2231-TÜBİTAK-Lindau Bilimsel Toplantı Katılım Desteği Programı)

Bu tür programların yürütülmesine ilişkin esaslar, ilgili programların “Program Yürütme Kural ve İlkeleri”nde belirtilir

(*) Bilim Kurulunun 07.11.2009 tarih ve 180 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yürürlükten Kaldırma

Madde 17. Bilim Kurulu'nun 27.01.2005 tarih ve 2005/1 sayılı olağanüstü toplantısında kabul edilen "TÜBİTAK Bilim Adamı Yetiştirme Grubu Burs, Destek ve Yarışma Programları Genel Uygulama Esasları" yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE : 1

Bu Esasların yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla, BAYG Yürütme Komitesi Üyeleri bu esaslarda belirlenen BİDEB Değerlendirme ve Destekleme Kurulu Üyeleri olarak görevlendirme sürelerinin sonuna kadar görevlerini sürdürürler.

GEÇİCİ MADDE : 2

Bu Esaslarda hüküm bulunmayan hallerde "TÜBİTAK DESTEK PROGRAMLARI BAŞKANLIĞININ KURULUŞ, GÖREV, YETKİ ve ÇALIŞMA ESASLARI" hükümleri kıyasen uygulanır.

GEÇİCİ MADDE : 3

Kaldırılan programlar için Bilim Kurulu'nun 27.01.2005 tarih ve 2005/1 sayılı olağanüstü toplantısında kabul edilen "Bilim Adamı Yetiştirme Grubu Burs, Destek ve Yarışma Programları Genel Uygulama Esasları" uygulanır.

Bu Esasların kabulünden önce yürürlükte bulunan programlar kapsamında yapılan tüm ödemeler sonuçlanıncaya kadar, yürürlükten kaldırılan esaslara göre alınan karar ve olurların uygulanmasına devam olunur.

GEÇİCİ MADDE : 4 (*)

Bu Esasların 13 üncü maddesinde 2214-Yurt Dışı Araştırma ve 2216-Yabancı Uyruklular Araştırma Burs Programları kapsamında 06/09/2008 tarih 167 sayılı Bilim Kurulu kararıyla yapılan değişiklikler, medeniyetler ittifakı projesine ilişkin olarak Bilim Kurulu tarafından belirlenen öncelikli alanlarla sınırlı olup 31/12/2010 tarihine kadar seçilecek bursiyerlere uygulanır.

(*) Bilim Kurulunun 06.09.2008 tarih ve 167 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.

GEÇİCİ MADDE : 5 (*)

Bu esasların 13 üncü maddesinin (a) bendinin “T.C. Uyruklular İçin Yurt İçi Lisansüstü Burs Programları” başlıklı bölümüne son fıkra olarak, 06/09/2008 tarih 167 sayılı Bilim Kurulu kararıyla eklenen hüküm, 2004 yılı ve sonrasında TÜBİTAK Yurt İçi Lisans ve Yüksek Lisans bursiyeri olan ve hiç ara vermeden alanlarında yüksek lisans ve doktora eğitimlerine devam edenlere uygulanır.

Yürürlük ve Yürütme

Madde 18. Bu Esaslar, Bilim Kurulu’nda kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Madde 19. Bu Esasları Kurum Başkanı yürütür.

(*) Bilim Kurulunun 06.09.2008 tarih ve 167 sayılı toplantısında değiştirilmiştir.